

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 17.12. 2004 r.

36694

RPO-487839-IX-902/04/ZS

Pan
Jerzy SZMAJDZIŃSKI
Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Ministrze,

Realizując plan kontroli jednostek wojskowych w zakresie przestrzegania praw i wolności obywatelskich żołnierzy zwłaszcza zasadniczej służby wojskowej oraz z uwagi na nadchodzące do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich sygnały, przeprowadzono w ostatnim okresie kontrole w:

- 1 Mazurskiej Brygadzie Artylerii - Węgorzewo,
- 15 Gołdapskim Pułku Artylerii Przeciwlotniczej - Gołdap,
- 21 Brygadzie Strzelców Podhalańskich - Rzeszów,
- 3 Brygadzie Zmechanizowanej Legionów w Lublinie.

W trakcie ich przeprowadzania, zasadniczym problemem zgłaszanym zarówno przez żołnierzy niezawodowych jak i kadrę są:

1. Skutki wynikające z decyzji Pana Ministra Nr 108/MON z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie określenia wartości pieniężnych norm żywienia dla jednostek wojskowych Wojsk Lądowych objętych rejonowym systemem zaopatrywania w żywność oraz Nr 241/MON z dnia 24 sierpnia 2004 r. zmieniającej w/w decyzję.

Zmniejszenie wartości pieniężnych norm żywienia o ok. 18 % (zmniejszenie to nie jest równomierne w poszczególnych jednostkach wojskowych) skutkuje koniecznością ograniczania ilości żywienia wydawanego żołnierzom w czasie posiłków i powoduje konieczność uzupełniania żywienia przez indywidualne zakupy. W ocenie zarówno

żołnierzy służby zasadniczej jak i kadry zmniejszenie podstawowej stawki żywnościowej 010 skutkuje w praktyce koniecznością wyeliminowania z systemu żywienia jednego posiłku (drugiego śniadania) lub odczuwalnego ograniczania wielkości wydawanych porcji, mimo konieczności utrzymania kaloryczności posiłków.

W wyniku zmniejszenia normy wyżywienia, w ocenie zarówno żołnierzy służby zasadniczej jak i żołnierzy zawodowych uczestniczących w procesie żywienia (sporządzania, planowania i magazynowania żywności), jakość produktów dostarczanych do jednostek systematycznie się pogarsza, co wpływa bezpośrednio nie tylko na jakość posiłków ale i na ilość żywności skierowanej bezpośrednio do spożycia.

2. Organizacja Rejonowych Baz Zaopatrzenia przeprowadzających przetargi na dostawy oraz realizacja zawieranych umów na zaopatrzenie skutkuje (z uwagi na znaczne odległości transportu żywności) praktycznym brakiem możliwości reklamacji produktów dostarczanych do jednostek, zwłaszcza z uwagi na długie okresy niezbędne dla ich wymiany i brakiem wystarczających zapasów żywności w jednostkach, które w przypadku reklamacji dostarczanej żywności umożliwią ich uruchomienie na potrzeby bieżące.

Ponadto, jak wynika z relacji żołnierzy zawodowych zajmujących się problematyką żywnościową, do najczęściej występujących zagrożeń w zaopatrzeniu jednostek w ramach ustanowionego systemu zaopatrywania należy zaliczyć:

- obawę, że dostawcy produktów spożywczych nie są w stanie zabezpieczyć jednostek w razie nieprzewidzianego wzrostu stanu żywionych;
- dostawy wyrobów mięsnych i wędlin często odbywają się poza godzinami służbowymi, co utrudnia organizację pracy magazynierów oraz terminowość wydawania posiłków;
- pogarsza się jakość mięsa oraz jego przetworów, w związku z czym jakość potraw z tego mięsa i przetworów jest niska, co powoduje niezadowolenie konsumentów;
- trudności ze względu na zmniejszoną normę żywnościową w zaopatrywaniu jednostek w owoce cytrusowe, produkty konserwowe (papryka, ogórki, itp.), napoje;
- nie do końca rozstrzygniętymi procedurami przetargowymi na dostawy przetworów konserwowych, napojów, owoców cytrusowych;
- koszty dostaw.

Wprowadzenie takiego systemu zaopatrywania w żywność jednostek wojskowych wpływa na konieczność dokonywania częstych zmian w jadłospisach, brak możliwości uatrakcyjniania posiłków oraz pogorszyło, zdaniem żołnierzy zasadniczej służby wojskowej ich żywienie.

Spowodowało także:

- zmniejszenie asortymentu produktów planowanych do żywienia,
- niską jakość produktów i w jej konsekwencji posiłków,
- brak cykliczności i długi czas dostaw środków spożywczych do jednostek.

Wobec sytuacji powodującej naruszenie istotnych praw żołnierzy, mając świadomość występowania tego problemu nie tylko w wymienionych wyżej jednostkach, uprzejmie proszę Pana Ministra o spowodowanie szczegółowego zbadania tej problematyki, zwłaszcza w jednostkach nie przynależnych do wysokiego stopnia gotowości bojowej, oraz spowodowanie usunięcia przedstawionych w tym zakresie nieprawidłowości.

Będę wdzięczny za poinformowanie zarówno o wynikach poczynionych ustaleń, jak i o podjętych w sprawie decyzjach.

Z wyrazami szacunku
Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich
/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich